

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej im. Wojciecha Korfańskiego w Katowicach o pozwolenie na utworzenie w Filii w Żorach studiów na kierunku psychologia na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.186.2021.2.SG

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią I zespołu nauk społecznych prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologia, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku psychologia na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Nie jest spełniony warunek określony w art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), bowiem efekty uczenia się nie uwzględniają uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226), oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy. Opis zakładanych efektów uczenia się wskazuje na niższy stopień zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności, niż opisany jako właściwy dla 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji w przywołanych wyżej przepisach. Opis kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, zakładanych dla kierunku psychologia, uwzględnia wiedzę na poziomie podstawowym lub nawet elementarnym. Przykładowo, efekt kierunkowy PS1_W01 – *ma uporządkowaną, podstawową wiedzę dotyczącą terminologii używanej w psychologii (...)*, PS1_W02 – *posiada podstawową wiedzę dotyczącą miejsca psychologii w systemie nauk (...)*, PS1_W03 – *ma elementarną wiedzę na temat biologicznych podstaw zachowania się człowieka (...)*, PS1_W05 – *ma elementarną wiedzę o założeniach metodologii badań psychologicznych, metodach, narzędziach, i warunkach ich stosowania (...)*. Podobnie w zakresie umiejętności: PS1_U02 - *„potrafi wykorzystywać podstawowe teorie z zakresu psychologii (...)*; PS1_U03 – *„potrafi w sposób krytyczny posługiwać się podstawowymi koncepcjami teoretycznymi w celu analizowania przyczyn, przebiegu i konsekwencji zachowania człowieka (...)*; PS1_U05 – *„posiada podstawowe umiejętności w zakresie konceptualizacji przypadku, wyboru odpowiednich metod diagnozy i procedur diagnostycznych (...)*; PS1_U06 – *„stosuje podstawowe zasady budowy i procedury stosowania narzędzi psychologicznych (...)*, PS1_U07 – *„posiada podstawowe umiejętności badawcze (...)*. W niektórych efektach

poziom zaawansowania wiedzy, jaki miałby osiągnąć absolwent nie został określony. Przykładowo, efekt kierunkowy PS1_W04 uzyskał brzmienie „*potrafi nazwać, opisać zaburzenia zachowania człowieka, powstałe w wyniku nieprawidłowego funkcjonowania układu nerwowego, w tym z przyczyn uzależnienia od substancji psychoaktywnych*”, PS1_W13 – „*ma wiedzę dotyczącą formy udzielania pomocy psychologicznej (...)*”.

2. W dwóch przypadkach zakładane efekty uczenia się nie są specyficzne dla kierunku psychologia. Efekty uczenia się oznaczone jako PS1_W15 oraz PS1_W16 uzyskały odpowiednio brzmienie: „*zna i rozumie zasady prawa autorskiego*” oraz „*zna podstawowe zagrożenie jakie można spotkać korzystając z Internetu oraz wie jak im przeciwdziałać. Zna zasady oraz podstawowe kwestie prawne dot. przetwarzania danych osobowych*”. Ponadto, w jednym przypadku sposób sformułowania efektu uczenia się w zakresie wiedzy sugeruje, że w rzeczywistości odnosi się on do umiejętności – PS1_W14 – „*potrafi krytycznie odnieść się do oceny skuteczności różnych form pomocy psychologicznej*”. Należy także podkreślić, że nie został sformułowany efekt uczenia się w zakresie wiedzy dotyczący etycznej strony pracy psychologa, która to kwestia jest niezwykle istotna w procesie kształcenia przyszłych psychologów, osób wykonujących jeden z zawodów zaufania publicznego.
3. Poszczególne efekty uczenia się w zakresie umiejętności odnoszą się do bardzo podobnego ich zakresu i w niewielkim stopniu są zróżnicowane. Wynika to z dużego stopnia ogólnikowości sformułowanych przez Wnioskodawcę efektów uczenia się. Przykładem mogą być trzy z zakładanych efektów, będące w rzeczywistości wariacjami podobnego tematu: PS1_U01: „*poprawnie postuguje się terminologią psychologiczną w opisie zachowania się człowieka w różnych obszarach jego życia*”; PS1_U02: „*potrafi wykorzystywać podstawowe teorie z zakresu psychologii oraz powiązane z nimi dyscypliny w celu analizowania, wyjaśniania i przewidywania zachowania człowieka*”; PS1_U03: „*potrafi w sposób krytyczny posługiwać się podstawowymi koncepcjami teoretycznymi w celu analizowania przyczyn, przebiegu i konsekwencji zachowania człowieka oraz diagnozowania i prognozowania sytuacji i strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności psychologicznej*”.
4. Nieprawidłowości w formułowaniu efektów uczenia się uniemożliwiają stworzenie skutecznego i rzetelnego systemu sprawdzania i oceny efektów uczenia się osiąganych przez studentów. We wniosku zdefiniowano kilkadziesiąt kierunkowych efektów uczenia się oraz przyporządkowano im w sposób nieprzejrzysty olbrzymią liczbę bardzo zróżnicowanych efektów przypisanych do zajęć. Osiągnięcie niektórych z kierunkowych efektów uczenia się jest zaplanowane w ramach realizacji ponad 20 zajęć (w kilku przypadkach nawet 30).
5. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się na poziomie właściwym dla 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji w czasie zaplanowanym na kształcenie może być znacznie utrudnione lub niemożliwe. Zasadniczą przyczyną jest duża dowolność w przypisywaniu efektów uczenia się zdefiniowanych dla zajęć do efektów kierunkowych, co prowadzi do znacznego rozproszenia treści zapewniających osiągnięcie określonego efektu w ramach różnych zajęć. Jest to widoczne szczególnie w przypadku 3 zajęć: *filozofia z elementami logiki, psychologia kierowania i wprowadzenie do neuropsychologii klinicznej*, dla których

karty przedmiotu zawierają odwołanie do kierunkowych efektów uczenia się w ogóle nie zakładanych przez Wnioskodawcę (w zakresie wiedzy: PS1_17, PS1_W18, PS1_W21, PS1_W23 oraz w zakresie kompetencji społecznych: PS1_K11 oraz PS1_K12).

6. Wnioskodawca nieprawidłowo zaliczył do liczby zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia czas przewidziany na odbycie konsultacji, zaliczeń lub egzaminów. Uczelnia wyodrębniła konsultacje jako osobną formę zajęć, bez wskazania innych prawnie wymaganych elementów, t.j. efektów uczenia się przypisanych do konsultacji, treści programowych, sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się.
7. Nieprawidłowo została przygotowana lista zajęć, które pozwoliłyby na kształtowanie umiejętności praktycznych. W opisie zajęć zaliczanych do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie wskazano szczegółowego opisu specyficznych czynności i zadań, które miałyby być ćwiczone i wykonywane pod okiem nauczyciela, nie zostały do tych zajęć przypisane specyficzne efekty uczenia się opisujące te umiejętności, a liczba godzin pracy studenta odbywającej się bez bezpośredniego udziału nauczyciela została nieprawidłowo oszacowana. Dla zajęć praktycznych nie zostało określone, ani jakie czynności praktyczne będą wykonywane przez studentów, ani nie udowodniono we wniosku, że studenci będą wykonywać te ćwiczenia w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów. Dużą grupę stanowią zajęcia mające formę wykładu lub konwersatorium. W przypadku specjalności *psychologia zarządzania* aż 7 z 11 zajęć zaplanowano do realizacji w takiej formie (nie uwzględniono zajęć *konwersatorium dyplomowe*). Wśród 12 zajęć 5 zaplanowano jako wykład lub konwersatorium, kolejne 4 przewidziano jako wykłady połączone z ćwiczeniami a tylko 3 mają charakter w całości ćwiczeń. Błędnie zaliczono do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zajęcia *język obcy*.
8. Nieprawidłowo zaplanowano zajęcia kształtujące umiejętności językowe studentów w zakresie posługiwania się językiem obcym. Zgodnie z informacjami zawartymi we wniosku studenci po zakończeniu wszystkich zajęć kształcących w zakresie języka obcego osiągną poziom odpowiadający poziomowi B2 Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego. Jednak czas przeznaczony na naukę języka obcego może w przypadku wielu studentów uniemożliwić im osiągnięcie tego poziomu. Zajęcia z języka obcego zostały zaplanowane w każdym z sześciu semestrów studiów w wymiarze łącznym 180 godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów na studiach stacjonarnych, 144 godzin na studiach niestacjonarnych oraz 300 godzin łącznego nakładu pracy studenta w przypadku obu trybów studiów. Biorąc pod uwagę estymowany czas nauki języków obcych potrzebny do osiągnięcia określonego poziomu kompetencji w zakresie języka obcego należy stwierdzić, że wstępny poziom biegłości językowej powinien sięgać co najmniej poziomu A2. Ponieważ wymóg ten nie jest określony i nie jest także weryfikowany na poziomie przyjmowania kandydatów na studia, nie można stwierdzić, że studenci osiągną wymagany poziom B2. O możliwości osiągnięcia przez studentów poziomu B2 kompetencji językowych nie świadczy także dobór podręczników do nauki języka niemieckiego znajdujących się w wykazie lektury podstawowej. Odnoszą się one do poziomu A2 oraz B1, natomiast w wykazie podręczników nie zostały wyszczególnione podręczniki dla poziomu B2. W przypadku listy podręczników do nauki języka angielskiego w ogóle nie wskazano do jakiego

poziomu opanowania języka wykorzystywany przez nauczyciela i studentów podręcznik będzie się odnosił.

9. Dla praktyk zawodowych sformułowano zbyt ogólne efekty uczenia się w zakresie umiejętności, nie wskazując specyficznych umiejętności praktycznych lub zadań, które student powinien zrealizować w trakcie odbywania praktyki. W efekcie nie jest możliwe określenie, jakie umiejętności praktyczne ma opanować student po odbyciu praktyki zawodowej i jakie zadania profesjonalne jest zobowiązany w trakcie praktyki realizować, aby potwierdzić uzyskanie tych umiejętności. W związku z tym niemożliwe jest sprawdzenie, czy student osiągnął efekty uczenia się zakładane dla praktyk, a tym samym zaliczenie mu praktyk zawodowych, co jest jednym z warunków ukończenia studiów i uzyskania dyplomu. Jednocześnie efekty uczenia się zdefiniowane dla praktyk zostały nieprawidłowo powiązane ze wszystkimi kierunkowymi efektami uczenia się. Uniemożliwia to stworzenie wiarygodnego systemu ich weryfikacji i oceny, a co za tym idzie, uniemożliwi opiekunowi praktyki dokonanie rzetelnej i jednoznacznej oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk.
10. Wnioskodawca nie określił szczegółowych kryteriów, jakie muszą być spełnione przez określoną placówkę, by student mógł osiągnąć w wybranej placówce efekty uczenia się zakładane dla praktyk, pomimo, iż regulamin praktyk dopuszcza możliwość samodzielnego wyboru miejsca odbywania praktyki. Wskazano wyłącznie rodzaje instytucji, w których praktyki zawodowe mogą być odbywane.
11. Wnioskodawca przewiduje możliwość zwolnienia studenta z obowiązku odbycia praktyki z jednoczesnym jej zaliczeniem na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu, zatrudnienia na podstawie umowy cywilno-prawnej, prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej, wolontariatu. Jest to niezgodne z przepisami prawa. Uczelnia nie może bowiem zwolnić studenta z praktyki, może natomiast – pod pewnymi warunkami określonymi w art. 71 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – potwierdzić studentowi efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów.
12. Nieprawidłowo zaplanowano sekwencję realizacji poszczególnych zajęć w ramach całego cyklu kształcenia, co uniemożliwia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się w ramach poszczególnych zajęć. Przykładem jest *wstęp do psychometrii* oraz *wstęp do psychopatologii*. Realizacja pierwszych z wymienionych zajęć powinna poprzedzać (lub ewentualnie odbywać się równolegle) realizację takich zajęć jak *osobowość* oraz *psychologia różnic indywidualnych*. Drugie z wymienionych zajęć powinny zostać ukończone przez studentów zanim rozpoczną realizację zajęć *psychopatologia pracy*. Innym przykładem wadliwej sekwencji jest planowanie zajęć *wstęp do diagnozy psychologicznej* w ramach specjalności *psychologia kliniczna* w ostatnim semestrze studiów. Przyniosłoby to korzyść w postaci lepszego zrozumienia tematyki omawianej na zajęciach *zaburzenia emocjonalne* oraz *zaburzenia zachowania i osobowości*, które przewidziano odpowiednio w semestrach czwartym i piątym.
13. Warunki kwalifikacji na studia przedstawione we wniosku są niezgodne z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, gdyż Wnioskodawca nie określił jakie wyniki egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości będą podstawą przyjęcia na wnioskowany kierunek. Deklaracja, iż wstęp na studia

będzie możliwy dla każdej osoby, która „zdała egzamin dojrzałości” nie zapewni właściwego doboru kandydatów.

14. Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów są określone w sposób bardzo ogólny. Poszczególne metody są stosowane w sposób bardzo dowolny, bez wskazania jasnych i przejrzystych zasad ich stosowania. W większości przypadków opis poszczególnych metod jest nieprecyzyjny. W przeważającej części kart przedmiotów brak jest informacji o formie zaliczenia (ustna, pisemna lub inna) lub formie egzaminu (pisemny, ustny, test jednokrotnego wyboru, test wielokrotnego wyboru itp.). Czasem opis oceny podsumowującej ograniczony jest do sformułowania: „ocena opanowania wiedzy będącej przedmiotem wykładu”. Brakuje także informacji o kryterium uzyskania oceny pozytywnej (prawidłowa odpowiedź na połowę pytań, uzyskanie określonej liczby punktów itp.). Tylko w nielicznych przypadkach pojawia się informacja, że w ocenie podsumowującej uwzględniana będzie ocena formująca (lub oceny formujące) oraz w jakim stopniu oceny formujące stanowią o ocenie podsumowującej. Również w przypadku opisu ocen formujących brakuje podstawowych informacji. W opisach pojawiają się sformułowania: ocena przygotowania do zajęć, ocena aktywności na zajęciach, ocena umiejętności pracy w grupie, ocena prezentacji. Brak jednak precyzyjnego opisu pozwalającego stwierdzić jak takie oceny będą dokonywane, kryterium oceniania lub innych wskazówek umożliwiających zweryfikowanie trafności określonej metody oceny.
15. Struktura kwalifikacji kadry kierunku psychologia nie jest dostosowana do celów, efektów i zakresu kształcenia na wnioskowanym kierunku. Główny zarzut dotyczy nielicznej w kadrze kierunku grupy nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia posiadających znaczący dorobek naukowy w dyscyplinie psychologia, reprezentujących różne specjalizacje naukowe w obrębie tej dyscypliny. Także grupa osób posiadających udokumentowane kompetencje i bogate doświadczenie w zakresie różnych form aktywności zawodowej związanej z psychologią jest stosunkowo nieliczna. W proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono wiele nieprawidłowości związanych z powierzaniem zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki przypisanej zajęciom w sylabusach nie gwarantuje prawidłowej realizacji zajęć oraz osiągnięcia przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Szczegółowe informacje w zakresie nieprawidłowej obsady zajęć zawarto w załączniku do niniejszej uchwały.
16. Nie jest spełniony warunek określony w § 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, w którym mowa o tym, że w przypadku rozpoczęcia kształcenia na nowym kierunku program studiów jest realizowany z wykorzystaniem infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia, w zakresie przewidzianym w tym programie, od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć na tym kierunku. Zgodnie z informacjami zawartymi we wniosku Wnioskodawca nie dysponuje odpowiednią infrastrukturą zapewniającą prawidłowy przebieg zajęć dydaktycznych. Wnioskodawca zadeklarował jednocześnie możliwość wynajmu pomieszczeń w przylegającym do budynku Wydziału obiekcie Zespołu Szkół nr 2 im. Ks. J. Tischnera. Nie podana została jednak informacja o liczbie tych pomieszczeń oraz ich pojemności. Wnioskodawca nie przedstawił także umowy na wynajem dodatkowych sal

zajęciowych. Nie dołączono do wniosku deklaracji Dyrekcji Zespołu Szkół nr 2 im. Ks. J. Tischnera w Żorach, która zawierałaby zgodę na wynajem pomieszczeń i zapewnienie podpisania umowy.

17. Wnioskodawca nie dysponuje możliwościami odbywania przez studentów praktyk w wystarczającej liczbie miejsc w stosunku do planowanego naboru na studia. Zgodnie z deklaracjami podmiotów, które planują podjąć współpracę w tym zakresie z Wnioskodawcą, oferują one nieograniczoną liczbę miejsc odbywania praktyk, lecz w deklaracjach nie został uwzględniony fakt, że osobą pełniącą rolę opiekuna w miejscu odbywania praktyk powinna być osoba z wykształceniem psychologicznym oraz zatrudniona na jako psycholog. Dostępność takich miejsc odbywania praktyk zawodowych w świetle informacji zawartych we wniosku wynosi jedynie 27, co z punktu widzenia przewidywanej liczby 120 studentów jest liczbą zbyt małą.
18. Wnioskodawca nie zapewnia studentom możliwości korzystania z zasobów bibliotecznych. Obecne zasoby biblioteczne Biblioteki Wydziału Zamiejscowego GWSH w Żorach w zakresie pozycji psychologicznych są niewielkie. Deklaracja wzbogacenia księgozbioru za kwotę 50 000 PLN nie jest wystarczająca. Ponadto niektóre książki nie są już dostępne na rynku.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej im. Wojciecha Korfańskiego w Katowicach.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
08.09.2021

Stanisław Wrzosek

Uchwała nr 837/2021
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 2 września 2021 r.
